

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

EUROPEAN PUBLIC LAW ORGANIZATION

THE ECONOMICS OF EU COMPETITION LAW
APPROACHES AND CHALLENGES OF ENFORCEMENT IN CYPRUS

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΣΙΔΕΡΗ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΕΠΑ

28.02.2018

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΣΧΕΤΙΚΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

- Οι περί Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμοι του 2008 και 2014
- Ο περί Ελέγχου των Συγκεντρώσεων Επιχειρήσεων Νόμος του 2014
- Κανονιστικές Διοικητικές Πράξεις (Τα περί Εξαιρέσεων κατά Κατηγορίες Διατάγματα) και Block Exemption Regulations της Ε.Ε.)
- Οι περί απαλλαγής και μείωσης του Διοικητικού Προστίμου σε περίπτωση συμπράξεων κατά παράβαση του άρθρου 3 του Νόμου ή/και του άρθρου 101 (1) ΣΛΕΕ (Σχέδιο Επιείκειας) Κανονισμοί του 2011
- ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αριθ. 1/2003 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 16^{ης} Δεκεμβρίου 2002 για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα 81 και 82 της συνθήκης
- ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αριθ. 139/2004 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 20^{ης} Ιανουαρίου 2004 για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων
- ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αριθ. 751/2015 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 29^{ης} Απριλίου 2015 σχετικά με τις διατραπεζικές προμήθειες για πράξεις πληρωμών με κάρτες

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΤΗΣ Κ.Δ.

- ❖ ΕΙΝΑΙ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ
- ❖ ΣΥΜΜΟΡΦΩΝΕΤΑΙ ΜΕ ΤΙΣ ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ:

ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ :

- ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΚΑΙ 4 ΜΕΛΗ
- ΔΙΟΡΙΖΟΝΤΑΙ ΓΙΑ 5 ΕΤΗ ΜΕ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΠΑΝΑΔΙΟΡΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΑΛΛΑ 5 ΕΤΗ

ΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ :

- ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ
- 9 ΝΟΜΙΚΟΙ
- 8 ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΙ
- 2 ΛΟΓΙΣΤΕΣ (ΜΕ ΑΠΟΣΠΑΣΗ)
- 2 ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

- ❖ ΟΛΕΣ ΟΙ ΕΞΟΥΣΙΕΣ ΑΝΗΚΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
- ❖ Η ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙ ΕΚ ΜΕΡΟΥΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΑΙΝΕΙ ΣΤΙΣ ΕΡΕΥΝΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΒΑΛΛΕΙ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΟΙ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΙ ΤΟΥ 2008 ΚΑΙ 2014 (Ν.13(Ι)/2008 ΚΑΙ Ν.41(Ι)/2014)

- Απαγορεύονται όλες οι συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων, οι αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων και κάθε εναρμονισμένη πρακτική που περιορίζουν, νοθεύουν ή παρακωλύουν τον ανταγωνισμό **(άρθρο 3) (ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟ 101 ΣΛΕΕ)**
- Απαγορεύεται η καταχρηστική εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσης **(άρθρο 6.1) (ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟ 102 ΣΛΕΕ)**
- Απαγορεύεται η καταχρηστική εκμετάλλευση της σχέσης οικονομικής εξάρτησης **(άρθρο 6.2)**

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΑΡΘΡΟ 6(2) ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ

Απαγορεύεται η καταχρηστική εκμετάλλευση από μια ή περισσότερες επιχειρήσεις, της σχέσης οικονομικής εξάρτησης στην οποία βρίσκεται προς αυτήν ή αυτές μια επιχείρηση, η οποία κατέχει θέση πελάτη, προμηθευτή, παραγωγού, αντιπροσώπου, διανομέα ή εμπορικού συνεργάτη τους ακόμη και ως προς ένα ορισμένο είδος προϊόντων ή υπηρεσιών, και δεν διαθέτει ισοδύναμη εναλλακτική λύση.

Η καταχρηστική αυτή εκμετάλλευση της σχέσης οικονομικής εξάρτησης μπορεί να συνίσταται ιδιαίτερα στην επιβολή αυθαίρετων όρων συναλλαγής, στην εφαρμογή διακριτικής μεταχείρισης ή στην αιφνίδια και αδικαιολόγητη διακοπή μακροχρόνιων εμπορικών σχέσεων.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αριθ. 751/2015 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 29^{ης} Απριλίου 2015 σχετικά με τις διατραπεζικές προμήθειες για πράξεις πληρωμών με κάρτες

ΣΥΝΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΜΕ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Βασικές πρόνοιες:

- Η διατραπεζική προμήθεια ανά συναλλαγή με χρεωστική κάρτα να μην υπερβαίνει το 0,2% της αξίας της συναλλαγής
- Η διατραπεζική προμήθεια ανά συναλλαγή με πιστωτική κάρτα να μην υπερβαίνει το 0,3% της αξίας της συναλλαγής
- Απαγόρευση της καταστρατήγησης των ανώτατων ορίων (0,2% και 0,3%)

ΕΠΙΣΗΣ:

- Απαγορεύεται οποιοσδήποτε γεωγραφικός περιορισμός στις συμφωνίες αδειοδότησης ή σε κανόνες συστημάτων πληρωμών, επιβάλλεται διαχωρισμός συστημάτων πληρωμών και φορέων επεξεργασίας, δικαίωμα επιλογής εμπορικού σήματος πληρωμής, απαγορεύονται οι μεικτές χρεώσεις και η καθοδήγηση καταναλωτών ως προς τη χρήση μέσου πληρωμής, επιβάλλεται «υποχρεωτική αποδοχή όλων των καρτών» και η ενημέρωση του δικαιούχου πληρωμής σχετικά με μεμονωμένες πράξεις πληρωμής με κάρτα.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΑΡΘΡΟ 23^Α ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΙ ΤΟΥ 2008 ΚΑΙ 2014 (Ν.13(Ι)/2008 ΚΑΙ Ν.41(Ι)/2014):

«(1) Η Επιτροπή με απόφασή της, η οποία δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, γνωστοποιεί τα κριτήρια, τα οποία λαμβάνει υπόψη για κατά προτεραιότητα εξέταση των υποθέσεων που αφορούν παραβάσεις των άρθρων 3 και/ή 6 του Νόμου και/ή των Άρθρων 101 της ΣΛΕΕ και/ή 102 της ΣΛΕΕ.»

- ❖ Η απόφαση της Επιτροπής εκδίδεται κατόπιν διεξαγωγής δημόσιας διαβούλευσης, λαμβάνοντας υπόψη ιδίως το δημόσιο συμφέρον, τις πιθανές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό και/ή στους καταναλωτές και τις προθεσμίες παραγραφής, ως αυτές καθορίζονται στο άρθρο 41.
- ❖ Η Απόφαση δύναται να τροποποιείται όποτε κρίνεται αναγκαίο.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Κατά το 2014 η Επιτροπή εξέδωσε απόφαση με την οποία καθόρισε τα εξής ενδεικτικά κριτήρια:

A. Δημόσιο συμφέρον (σοβαροί περιορισμοί του αποτελεσματικού ανταγωνισμού με πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα και επηρεασμός αγορών καίριας σημασίας για τους καταναλωτές)

B. Επιπτώσεις στον ανταγωνισμό

Γ. Επιπτώσεις στους καταναλωτές

Δ. Υποθέσεις στρατηγικής σημασίας για την Επιτροπή

Ε. Απαιτήσεις ανθρώπινων πόρων

ΣΤ. Χρόνος παραγραφής (αποστέρηση εξουσίας επιβολής προστίμου)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΣΕ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΑΡΘΡΟ 3

- ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΗ ΣΥΝΕΝΝΟΗΣΗ ΣΤΗΝ ΤΙΜΟΛΟΓΗΣΗ / ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΕΝΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΣΤΗΝ ΤΙΜΟΛΟΓΗΣΗ
- ΝΟΘΕΥΣΗ / ΧΕΙΡΑΓΩΓΗΣΗ ΠΡΟΦΟΡΩΝ (BID RIGGING)

- ❖ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΕΣ ΑΝΑΛΥΣΕΙΣ
- ❖ ΟΙΚΟΝΟΜΕΤΡΙΚΕΣ ΑΝΑΛΥΣΕΙΣ
- ❖ ΘΕΩΡΙΑ ΠΑΙΓΝΙΩΝ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

➤ ΝΟΘΕΥΣΗ / ΧΕΙΡΑΓΩΓΗΣΗ ΠΡΟΦΟΡΩΝ (BID RIGGING)

- Συντήρηση και ασφαλτόστρωση δρόμων
- Κατασκευή αποχετευτικών συστημάτων
- Προμήθεια σκυροδέματος

➤ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΕΝΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΣΤΗΝ ΤΙΜΟΛΟΓΗΣΗ

- Χονδρική και λιανική τιμολόγηση πετρελαιοειδών κίνησης και θέρμανσης
- Αγορά καπνικών προϊόντων

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΑΡΘΡΟ 6

ΔΥΟ ΕΙΔΩΝ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΕΣ ΔΕΣΠΟΖΟΥΣΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ:

- ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΤΙΚΕΣ (EXPLOITATIVE)
- ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ (EXCLUSIONARY)

ΤΙΜΟΛΟΓΙΑΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ

- ❖ Υπερβολική τιμολόγηση (Excessive Pricing)
- ❖ Συμπίεση περιθωρίου κέρδους (Margin Squeeze)
- ❖ Επιθετική/Ληστρική τιμολόγηση (Predatory Pricing)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΑΠΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΙΜΟΛΟΓΙΑΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ

Υπερβολική τιμολόγηση (Excessive Pricing)

United Brands Co. Vs Commission Case C-27/76 (1978)

Deutsche Post Ag – Interception of Cross-border mail COMP/C-1/36.915 (2001)

Επιθετική/Ληστρική τιμολόγηση (Predatory Pricing)

AKZO Chemie Vs Commission C-62/86 (1991)

Tetra Pak International SA Vs Commission C-333/94P (1996)

France Telecom SA Vs Commission T-340/03 (2007) (επικύρωση από ΔΕΕ C-202/07P (2009))

Συμπίεση περιθωρίου κέρδους (Margin Squeeze)

Deutsche Telekom AG Vs Commission T-271/03 (2008) (επικύρωση από ΔΕΕ C-280/08P (2010))

Wanadoo Espana Vs Telefonica COMP/38.784 (2007) (επικύρωση από ΓΔΕΕ T-336/07(2012) & ΔΕΕ C-295/12P (2014))

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Υπερβολική τιμολόγηση (Excessive Pricing)

- ❖ Η υπερβολική (excessive) ή αθέμιτη/μη δίκαιη (unfair) τιμολόγηση ενός προϊόντος/υπηρεσίας πάνω από το ανταγωνιστικό επίπεδο, λόγω της εκμετάλλευσης της δυνατότητας που παρέχει στην επιχείρηση η κατοχή δεσπόζουσας θέσης στην αγορά.
- ❖ Η υπερβολική τιμολόγηση λαμβάνει χώρα όταν η τιμή δεν έχει εύλογη σχέση/σύνδεση με την οικονομική αξία του προϊόντος ή της υπηρεσίας που προσφέρεται και όταν δεν είναι δίκαιη, είτε κατ' απόλυτη έννοια είτε σε σύγκριση με τα ανταγωνιστικά προϊόντα.

Αξιολόγηση τιμής - κόστους

- ❖ Η ύπαρξη υπερβολικής τιμολόγησης σε κάποιο προϊόν ή υπηρεσία εκ μέρους κάποιας επιχείρησης εξετάζεται κυρίως μέσα από την σύγκριση της τιμής πώλησης/έσοδα ανά μονάδα (ή συνολικά έσοδα) με το συνολικό κόστος ανά μονάδα (ή γενικό συνολικό κόστος) και το περιθώριο κέρδους.
- ❖ Η τιμή πώλησης (έσοδα) αναμένεται να καλύπτει το συνολικό κόστος της εταιρείας (έξοδα) πλέον ένα εύλογο περιθώριο κέρδους.
- ❖ Πραγματοποιείται μέσα σε ένα **ευρύτερο πλαίσιο** αξιολόγησης της αγοράς και των οικονομικών συνθηκών, στην οποία δραστηριοποιείται η συγκεκριμένη επιχείρηση.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Αξιολόγηση άλλων θεμάτων/παραγόντων

- ❖ Σύγκριση με σημεία αναφοράς (benchmarks) όσον αφορά άλλες αγορές με τα ίδια ή παρόμοια χαρακτηριστικά, τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό.
- ❖ Σύγκριση τιμών με τιμές προηγούμενων χρονικών περιόδων.
- ❖ Έκταση περιόδου κατά την οποία υφίστατο η υπερβολική τιμολόγηση.
- ❖ Εξέταση σχέσης τιμής κόστους με τα κόστη ενός αποτελεσματικού ανταγωνιστή στην αγορά (“efficient competitor”).
- ❖ Είδος βιομηχανίας/αγοράς και ανάγκη επένδυσης για μελλοντικές αναπτύξεις και καινοτομίες.
- ❖ Κυκλική/Εποχιακή ζήτηση και τιμολόγηση.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Άλλες μεθόδοι αξιολόγησης της υπερβολικής τιμολόγησης

❖ Δύναται να πραγματοποιηθεί με **ανάλυση κερδοφορίας** σε βάθος χρόνου (μέθοδος καθαρής παρούσας αξίας - NPV).

- Σύμφωνα με την πιο πάνω μέθοδο, όλες οι μελλοντικές καθαρές ταμειακές ροές (cash flows) από την πώληση του προϊόντος/υπηρεσίας προεξοφλούνται* (discounted), έτσι ώστε η καθαρή παρούσα αξία (NPV) να μηδενίζεται.

- Αν ο Εσωτερικός Ρυθμός Απόδοσης (IRR) είναι σημαντικά μεγαλύτερος από το μεσοσταθμικό κόστος κεφαλαίου** (WACC) της επιχείρησης, τότε η τιμή για το συγκεκριμένο προϊόν/υπηρεσία θεωρείται υπερβολική, αφού **υπερκαλύπτει** το κόστος.

*Ο προεξοφλητικός παράγοντας που χρησιμοποιείται είναι ο **Εσωτερικός Ρυθμός Απόδοσης (IRR** -Internal Rate of Return) της επιχείρησης.

**Το μεσοσταθμικό κόστος κεφαλαίου μιας επιχείρησης είναι ο σταθμισμένος μέσος όρος του κόστους των πηγών χρηματοδότησης (ίδια κεφάλαια και δανεισμός), ο οποίος λαμβάνει υπόψη την αξία και αναλογία της κάθε πηγής χρηματοδότησης ως προς την συνολική χρηματοδότηση.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

- Προμήθεια νωπού αγελαδινού γάλακτος - αναπαραγωγή μοντέλου τιμολόγησης
- Τηλεπικοινωνίες – πρόσβαση σε βασικές υποδομές (υποθαλάσσια καλώδια)
- Υπηρεσίες Μηνυμάτων Αξίας (Premium SMS)
- Υπηρεσίες Ηχητικής Πληροφόρησης (π.χ. Televoting)
- Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες – Εγχώριες Διατραπεζικές Προμήθειες (Domestic Interchange Fees) για κάρτες πληρωμών (Δίπλευρη αγορά - Double-sided market)
- Υπηρεσίες διαχείρισης χώρων αεροδρομίου
- Παροχή υδροδότησης
- Ασφάλιση οχημάτων
- Προμήθεια ιατρικών συσκευών (για διαβητικούς)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Επιθετική/Ληστρική τιμολόγηση (Predatory Pricing)

❖ Είναι η τιμολόγηση ενός προϊόντος/υπηρεσίας κάτω από το συνολικό κόστος μιας επιχείρησης, λόγω της εκμετάλλευσης της δυνατότητας που παρέχει στην επιχείρηση η κατοχή δεσπίζουσας θέσης στην αγορά.

Σταθερό, μεταβλητό και μεικτό κόστος

❖ Σταθερό κόστος: Το κόστος το οποίο παραμένει σταθερό (δεν μεταβάλλεται) με βάση την παραγόμενη ποσότητα (Akzo Chemie vs Commission C-62/86 (1991)).

❖ Μεταβλητό κόστος: Το κόστος το οποίο μεταβάλλεται (αλλάζει) με βάση την παραγόμενη ποσότητα (Akzo Chemie vs Commission C-62/86 (1991)).

❖ Μεικτό κόστος: Το κόστος το οποίο περιέχει στοιχεία τόσο σταθερού όσο και μεταβλητού κόστους.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Αξιολόγηση τιμής – κόστους

Η ύπαρξη επιθετικής/ληστρικής τιμολόγησης σε κάποιο προϊόν ή υπηρεσία εκ μέρους κάποιας επιχείρησης, εξετάζεται κυρίως μέσα από την σύγκριση της τιμής πώλησης με το συνολικό και το μεταβλητό κόστος.

❖ Περιπτώσεις όπου οι τιμές:

- Είναι **κατώτερες** από το **μέσο μεταβλητό κόστος** ή
- Είναι **ανώτερες** από το **μέσο μεταβλητό κόστος** αλλά **κατώτερες** από το **συνολικό κόστος**, και συνοδεύονται από στοιχεία που υποδεικνύουν το σκοπό των ενεργειών της δεσπόζουσας επιχείρησης, ήτοι τον εξοβελισμό των ανταγωνιστικών της εταιρειών.

Η εκτίμηση /αξιολόγηση για την ύπαρξη ή μη επιθετικής/ ληστρικής τιμολόγησης εκ μέρους της δεσπόζουσας επιχείρησης σε συγκεκριμένη αγορά, πραγματοποιείται μέσα σε ένα **ευρύτερο πλαίσιο** αξιολόγησης της αγοράς και των οικονομικών συνθηκών στην οποία δραστηριοποιείται η συγκεκριμένη επιχείρηση.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Άλλες μέθοδοι αξιολόγησης της επιθετικής/ληστρικής τιμολόγησης

❖ Η αξιολόγηση για την πιθανότητα ύπαρξης επιθετικής / ληστρικής τιμολόγησης μπορεί να πραγματοποιηθεί μέσα από την σύγκριση της τιμής με το **Μέσο Μακροπρόθεσμο Επαυξητικό Κόστος (ΜΜΕΚ - LRAIC)**.

Σύμφωνα με σχετική ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής*:

❖ Το **ΜΜΕΚ** είναι ο μέσος όρος όλων των κοστών (**μεταβλητών** και **σταθερών**) στα οποία υποβάλλεται μια επιχείρηση για την παραγωγή ενός **συγκεκριμένου προϊόντος/υπηρεσίας**.

❖ Το **ΜΜΕΚ** και το **Μέσο Συνολικό Κόστος (ΜΣΚ)** είναι ικανοποιητικά υποκατάστατα μεταξύ τους, και είναι ίσα στην περίπτωση που μια επιχείρηση παράγει ένα μόνο προϊόν.

* Κατευθύνσεις σχετικά με τις προτεραιότητες της Επιτροπής κατά τον έλεγχο της εφαρμογής του άρθρου 82 της συνθήκης ΕΚ σε καταχρηστικές συμπεριφορές αποκλεισμού που υιοθετούν δεσπόζουσες επιχειρήσεις. Βρυξέλλες, 9.2.2009 Ε(2009) 864

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Αξιολόγηση άλλων θεμάτων/παραγόντων

- ❖ Σύγκριση τιμής με τιμές προηγούμενων χρονικών περιόδων.
- ❖ Έκταση περιόδου κατά την οποία υφίστατο η επιθετική/ληστρική τιμολόγηση.
- ❖ Κυκλική/Εποχιακή ζήτηση και τιμολόγηση.
- ❖ Βαθιά Τσέπη (Deep pocket)
- ❖ Φήμη επιθετικότητας
- ❖ Σύγκριση ως προς τα πραγματικά κόστη προς ένα δυνητικό ανταγωνιστή

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

- Τηλεπικοινωνίες:
  - ευρυζωνική πρόσβαση στο διαδίκτυο
  - επιχειρηματικά πακέτα κινητής τηλεφωνίας
- Συνδρομητική τηλεόραση
- Δικαιώματα Εξυπηρέτησης Πελατών (Merchant Service Charges) για χρήση καρτών πληρωμών (Δίπλευρη αγορά – Double-sided market)
- Εμπορία σιτηρών

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Συμπίεση περιθωρίου κέρδους (Margin Squeeze)

Η συμπίεση περιθωρίου κέρδους ή τιμής (margin ή price squeeze) αφορά περιπτώσεις όπου **κάθετα δραστηροποιημένες** (vertically intergrated) επιχειρήσεις οι οποίες κατέχουν **δεσπόζουσα θέση** στην **ανάντη (upstream)** αγορά ενός **μη τελικού προϊόντος**, πραγματοποιούν **πωλήσεις σε ανταγωνίστριες επιχειρήσεις** που δραστηριοποιούνται στο **επόμενο στάδιο της αγοράς**, σε τέτοια **τιμή**, ώστε αυτές οι επιχειρήσεις, λόγω και της τιμής που επικρατεί στην **κατάντη αγορά (downstream)**, να **μην έχουν επαρκές περιθώριο** κερδοφόρας λειτουργίας.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Η συμπίεση περιθωρίου κέρδους ή τιμής (margin ή price squeeze) μπορεί να επιτευχθεί μέσω:

- Διάκρισης τιμών (discriminatory pricing)
  - Αυξημένη χονδρική τιμολόγηση στους ανταγωνιστές και μειωμένη χονδρική τιμολόγηση στην συνδεδεμένη/συγγενική εταιρεία που δραστηριοποιείται στο λιανικό στάδιο.
- Μη διάκρισης τιμών (non-discriminatory pricing)
  - Υψηλή τιμολόγηση (ίδια τόσο προς τους ανταγωνιστές όσο και προς την συνδεδεμένη/συγγενική εταιρεία που δραστηριοποιείται στο λιανικό στάδιο) στην ανάντη αγορά (upstream)
  - Χαμηλή τιμολόγηση στην κατόντη αγορά (downstream)
  - Συνδυασμός των πιο πάνω

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Αξιολόγηση τιμής – κόστους

- ❖ Το περιθώριο κέρδους μεταξύ των λιανικών και των χονδρικών τελών του προμηθευτή μπορεί να είναι μηδενικό, αρνητικό ή θετικό.
- ❖ Αρνητικό περιθώριο κέρδους, όπου τα χονδρικά τέλη είναι υψηλότερα από τα λιανικά, αποτελεί απόδειξη συμπίεσης των τιμών, χωρίς καν να συνυπολογίζεται το κόστος των επιμέρους προϊόντων.
- ❖ Σε περίπτωση θετικού περιθωρίου κέρδους, είναι απαραίτητη η εξέταση του εύρους του περιθωρίου κέρδους με σκοπό την αξιολόγηση της δυνατότητας κάλυψης του κόστους των επιμέρους προϊόντων της επιχείρησης για την παροχή των δικών της λιανικών υπηρεσιών.
- ❖ Εξίσου αποτελεσματικός ανταγωνιστής (Equally Efficient Competitor)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

- Αγορά νωπού γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων
- Τηλεπικοινωνίες :
  - σταθερή και
  - κινητή τηλεφωνία
  - εθνική περιαγωγή (roaming)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΞΑΡΤΗΣΗ

- ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ / ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΔΙΑΚΡΙΒΩΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

- Αγορά καπνικών προϊόντων και ειδών περιπτέρου
- Αγορά επώνυμων υποδημάτων
- Αγορά επώνυμων παιδικών ενδυμάτων
- Αγορά γαλακτοκομικών προϊόντων
- Αγορά επώνυμων οικιακών σκευών

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

«ΝΕΕΣ ΑΓΟΡΕΣ»/ ΝΕΑ ΘΕΜΑΤΑ

➤ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ – SHARING ECONOMY/ PLATFORMS

- ❖ Αυτές οι πλατφόρμες έχουν αλλάξει τον τρόπο λειτουργίας των παραδοσιακών αγορών
- ❖ Πλατφόρμες παροχής υπηρεσιών όπου πολλοί προμηθευτές παρέχουν τα προϊόντα και τις υπηρεσίες τους ταυτόχρονα σε πολλούς πιθανούς πελάτες π.χ. Booking.com, Uber taxis, AirBnB.
- ❖ Ο Tom Goodwin περιέγραψε τα πιο πάνω ως εξής: «Το Uber, η μεγαλύτερη εταιρεία ταξί δεν κατέχει καθόλου αυτοκίνητα. Το Facebook, ο μεγαλύτερος ιδιοκτήτης δημοφιλών μέσων επικοινωνίας δεν δημιουργεί οποιοδήποτε περιεχόμενο. Το Alibaba, ο μεγαλύτερος λιανοπωλητής δεν έχει καθόλου αποθηκευμένα προϊόντα. Το AirBnB ο μεγαλύτερος προμηθευτής διανυκτερεύσεων δεν κατέχει ούτε ένα ακίνητο. Κάτι πολύ ενδιαφέρον συμβαίνει».

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

«ΝΕΕΣ ΑΓΟΡΕΣ»/ ΝΕΑ ΘΕΜΑΤΑ

➤ ΚΑΤΟΧΗ ΜΕΓΑΛΗΣ ΕΚΤΑΣΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ – BIG DATA

- ❖ Το περιοδικό Economist πρόσφατα έγραψε τα εξής: ο πιο σημαντικός πόρος του κόσμου πλέον δεν είναι το πετρέλαιο αλλά οι πληροφορίες.
- ❖ Υπάρχουν εταιρείες οι οποίες κατέχουν πολύ μεγάλης έκτασης πληροφορίες όπως οι Alphabet (η μητρική εταιρεία της Google), Amazon, Apple, Facebook και Microsoft. Οι εταιρείες αυτές θεωρούνται ως έχουσες την μεγαλύτερη αξία εισηγμένων σε χρηματιστήρια εταιρειών.
- ❖ Η κατοχή αυτών των πληροφοριών προσδίδει σημαντική δύναμη σε αυτές τις εταιρείες, την οποία ενδεχόμενα να είναι σε θέση να καταχραστούν σε σχέση με τους πελάτες ή ανταγωνιστές τους.
- ❖ Κάποιες συγχωνεύσεις / εξαγορές ενδεχόμενα να γίνονται για να αποκτηθούν τέτοιας έκτασης πληροφορίες.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

«ΝΕΕΣ ΑΓΟΡΕΣ»/ ΝΕΑ ΘΕΜΑΤΑ

➤ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ – E-COMMERCE

Όλο και περισσότερο εμπόριο πραγματοποιείται μέσα από το διαδίκτυο και οι επιχειρήσεις και οι καταναλωτές θα πρέπει να έχουν πρόσβαση σε αυτού του είδους τις διαδικτυακές δραστηριότητες κάτω από συνθήκες ελεύθερου ανταγωνισμού, ανεξάρτητα από την εθνικότητα τους και το Κράτος Μέλος προέλευσης τους.

Τα αποτελέσματα της έρευνας αγοράς της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο ηλεκτρονικό εμπόριο επιβεβαίωσαν ότι η αύξηση του κατά τα τελευταία 10 έτη είχε σημαντικό αντίκτυπο στην στρατηγική διανομής των επιχειρήσεων και τη συμπεριφορά των καταναλωτών:

- Αύξησε την διαφάνεια των τιμών στο ηλεκτρονικό εμπόριο – οι καταναλωτές μπορούν εύκολα να κατέχουν και να συγκρίνουν τιμές καθώς επίσης να αλλάζουν το κανάλι προμήθειας τους (ηλεκτρονικά ή μη).
- Η δυνατότητα σύγκρισης τιμών μεταξύ προμηθευτών διαδικτυακά οδηγεί σε μεγαλύτερο ανταγωνισμό στις τιμές μεταξύ ηλεκτρονικών προμηθευτών αλλά και στα καταστήματα.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

«ΝΕΕΣ ΑΓΟΡΕΣ»/ ΝΕΑ ΘΕΜΑΤΑ

- Η αυξημένη διαφάνεια τιμών επιτρέπει στις εταιρείες να παρακολουθούν πιο εύκολα τις τιμές τους και αυτές των ανταγωνιστών τους.
- Το μοντέλο του ηλεκτρονικού εμπορίου μέσω κοινών διαδικτυακών χώρων (πλατφόρμων) επιτρέπει σε μικρούς εμπόρους, με πολύ μικρή επένδυση και προσπάθεια να έρθουν στην επιφάνεια και να προσφέρουν τα προϊόντα τους σε μεγαλύτερη πιθανή πελατεία.

Αυτές οι τάσεις της αγοράς επηρεάζουν την στρατηγική των επιχειρήσεων και δυνατό να μεταφράζονται σε αυξημένη παρουσία των παραγωγών στο λιανικό επίπεδο και αυξημένη τάση για σύναψη συμφωνίες ή συντονισμένες πρακτικές μεταξύ παραγωγών και διανομέων στο λιανικό επίπεδο («κάθετοι περιορισμοί») και να επηρεάζουν τον ανταγωνισμό μεταξύ προμηθευτών στο λιανικό επίπεδο («ενδοσηματικό ανταγωνισμό»).

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΑΣ